

Brüssel, 12. jaanuar 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0002 (NLE)

5248/18
ADD 1

VISA 3
COEST 3
JAIEX 2

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	11. jaanuar 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 7 final ANNEX
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: nõukogu otsus, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Aserbaidžani Vabariigi vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu alusel moodustatud ühiskomitees võetav seisukoht seoses lepingu rakendamise ühiste suuniste vastuvõtmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 7 final ANNEX.

Lisatud: COM(2018) 7 final ANNEX

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.1.2018
COM(2018) 7 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani
Vabariigi vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu alusel moodustatud
ühiskomitees võetav seisukoht
seoses lepingu rakendamise ühiste suuniste
vastuvõtmisega**

EELNÕU
EUROOPA LIIDU JA ASERBAIDŽAANI VABARIIGI VAHELISE VIISADE
VÄLJASTAMISE LIHTSUSTAMISE
LEPINGU ALUSEL LOODUD
ÜHISKOMITEE
OTSUS nr ../201..

[kuupäev]

lepingu rakendamise ühiste suuniste vastuvõtmise kohta

KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi vahelist viisade väljastamise lihtsustamise lepingut¹ (edaspidi „leping“), eriti selle artiklit 12,

arvestades, et kõnealune leping jõustus 1. septembril 2014,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesoleva otsuse lisas sätestatakse Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu rakendamise ühised suunised.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

[Koht, kuupäev]

Euroopa Liidu nimel

Aserbaidžaaani Vabariigi nimel

¹ ELT L 128, 30.4.2014, lk 49–60.

EELNÕU
EUROOPA LIIDU
JA ASERBAIDŽAANI VABARIIGI VAHELISE
VIISADE VÄLJASTAMISE LIHTSUSTAMISE LEPINGU
RAKENDAMISE SUUNISED

1. septembril 2014 jõustunud Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu (edaspidi „leping“) eesmärk on lihtsustada vastastikkuse põhimõtte alusel viisade väljastamist liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikele, kelle kavandatav viibimise aeg ei ole pikem kui 90 päeva 180 päeva jooksul.

Lepinguga on kehtestatud õiguslikult siduvad õigused ja kohustused, millega lihtsustatakse Aserbaidžaaani ja ELi kodanikele viisade andmise korda.

Lepingu artikli 12 alusel moodustatud ühiskomitees (edaspidi „ühiskomitee“) vastu võetud käesolevate suuniste eesmärk on tagada lepingu ühetaoline rakendamine Schengeni ruumi liikmesriikide ja Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatilistes ja konsulaaresindustes. Käesolevad suunised ei moodusta lepingu osa ega ole seetõttu õiguslikult siduvad. Sellegipoolest on soovitatav, et diplomaatilised ja konsulaaresindused järgiksid neid lepingu rakendamisel järjepidevalt.

Suunised ei ole lõplikud, vaid neid ajakohastatakse vastavalt lepingu rakendamisel saadud kogemustele. Selle eest vastutab ühiskomitee.

Kooskõlas viisade väljastamise lihtsustamise ühiskomitee töökorraga suhtlevad lepinguosalisel ühiskomitee ametlike koosolekute vahelisel ajal kiirete küsimuste lahendamiseks mitteametlikus korras, et tagada lepingu järjepidev ja ühetaoline rakendamine. Viisade väljastamise lihtsustamise ühiskomitee järgmisel koosolekul esitatakse nende küsimuste ja mitteametliku suhtluse kohta üksikasjalikud aruanded.

I. ÜLDKÜSIMUSED

1.1. Eesmärk ja kohaldamisala

Lepingu artiklis 1 on sätestatud: „*Käesoleva lepingu eesmärk on lihtsustada vastastikku liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikele selliste viisade väljastamist, mis annavad neile õiguse viibida riigis 180 päeva jooksul kuni 90 päeva.*“

Lepingut kohaldatakse kõigi liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanike suhtes, kes taotleavad lühiajalist viisat, sõltumata sellest, millises riigis nad elavad.

Lepingut ei kohaldata kodakondsuseta isikute suhtes, kellel on mis tahes liikmesriigi või Aserbaidžaaani Vabariigi elamisloa. Nimetatud isikute suhtes kehtivad tavapärased ELi viisaõigustiku ja Aserbaidžaaani Vabariigi siseriikliku õiguse sätted.

1.2. Lepingu kohaldamisala

Lepingu artiklis 2 on sätestatud:

„1. Käesolevas lepingus sätestatud viisasoodustusi kohaldatakse nende liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanike suhtes, kes ei ole Aserbaidžaaani Vabariigi või liidu või liikmesriikide õigusnormide, käesoleva lepingu või teiste rahvusvaheliste lepingute alusel viisakohustusest vabastatud.

2. Aserbaidžaaani Vabariigi, liikmesriikide või liidu õigusakte kohaldatakse selliste käesolevas lepingus käsitlemata küsimuste suhtes nagu viisa väljastamisest keeldumine, reisidokumentide tunnustamine, toimetulekuks piisavate vahendite olemasolu tõendamine ning sisenemiskeeld ja väljasaatmismeetmed.“

Ilma et see piiraks lepingu artikli 10 kohaldamist (millega nähakse ette kehtivat diplomaatilist passi kasutavate Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanike viisanõudest vabastamine), ei mõjuta leping viisanõuet ja sellest vabastamist käsitlevaid eeskirju. Näiteks vastavalt nõukogu määruse nr 539/2001² artiklile 4 võivad liikmesriigid viisanõudest vabastada lisaks muudele isikute kategooriatele ka tsiviillennukite ja -laevade meeskonnaliikmed.

Seda silmas pidades tuleks lisada, et vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni³ artiklile 21 peavad Schengeni riigid tunnustama üksteise pikaajalisi viisasid ja elamislube ning võimaldama nende alusel lühiajalist viibimist oma territooriumil. Konventsiooniosalised tunnustavad assotsieerunud riikide ning assotsieerunud riigid tunnustavad liikmesriikide elamislube, D-viisasid ja lühiajalisi viisasid ning võimaldavad nende alusel oma territooriumile sisenemist ja seal lühiajalist viibimist.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 810/2009 („viisaeeskiri“)⁴ kohaldatakse kõikide lepinguga hõlmamata küsimuste suhtes, nagu viisataotluse menetlemise eest vastutava Schengeni lepingut rakendava konventsiooniosalise kindlaksmääramine, viisa väljastamisest keeldumise põhjused, õigus negatiivne otsus edasi kaevata, taotlejaga isikliku vestluse korraldamise üldeeskirjad ja teabe andmine viisataotluse kohta. Lisaks kohaldatakse ka edaspidi Schengeni eeskirju⁵ (s.o sisenemiskeeld territooriumile, tõendid toimetulekuks piisavate vahendite kohta jne) ning vajaduse korral liikmesriikide õigusakte lepinguga reguleerimata küsimuste puhul, mille hulka kuuluvad näiteks reisidokumentide tunnustamine, toimetulekuks piisavate vahendite olemasolu tõendamine, sissepääsu keelamine liikmesriigi territooriumile ja väljasaatmismeetmed.

Kuid ka juhul, kui on täidetud lõik lepingu tingimused, näiteks kui mõnda lepingu artiklis 4 sätestatud kategooriasse kuuluv viisataotleja esitab reisi eesmärgi tõendava dokumendi,

² Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud, EÜT L 81, 21.3.2001, viimati muudetud 11. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1289/2013 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 74).

³ ELT L 239, 22.9.2000, lk 19.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁵ Eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) nr 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

võib keelduda viisa väljastamisest, kui on täitmata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 562/2006 (Schengeni piirieskirjad⁶) artiklis 6 ettenähtud tingimused, st isikul puudub kehtiv reisidokument, tema kohta on SISi sisestatud hoiatustead, isikut peetakse ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule jne.

Kehtima jäävad ka muud viisaeeskirja kohased viisade väljastamisel paindlikkust võimaldavad sätted. Näiteks juhul, kui on täidetud viisaeeskirja nõuded (artikkel 24), võib väljastada pika, maksimaalselt viieaastase kehtivusajaga mitmekordse viisa ka muudele kui lepingu artiklis 5 osutatud isikutele. Samuti jäävad kehtima viisaeeskirja sätted viisatasust loobumise ja selle vähendamise kohta (viisaeeskirja artikli 16 lõiked 5 ja 6).

Aserbaidžaaani Vabariigis kohaldatakse rände-eeskirju⁷ ja muid vastavaid Aserbaidžaaani Vabariigi normatiivseid õigusakte kõikide lepinguga hõlmamata küsimuste suhtes, nagu viisa väljastamisest keeldumise põhjused, õigus negatiivne otsus edasi kaevata või taotlejaga isikliku vestluse korraldamise üldeeskirjad ja teabe andmine viisataotleja kohta, tõendid toimetulekuks piisavate vahendite kohta, sisenemiskeeld Aserbaidžaaani Vabariiki, väljasaatmisotsused.

Muid Aserbaidžaaani Vabariigi siseriikliku õigusega lubatud paindlikkusmeetmeid viisade väljastamisel kohaldatakse edasi juhul, kui need tagavad taotlejale soodsama olukorra. Näiteks jääb kehtima Aserbaidžaaani Vabariigi riigilõivuseaduse viisalõivust vabastamist lubav säte (artikli 17 lõige 2) ja Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjade elektrooniliste viisade väljastamist lubav säte (artikkel 38).

Kuid ka juhul, kui on täidetud lõik lepingu tingimused, näiteks kui mõnda artiklis 4 sätestatud kategooriasse kuuluv viisataotleja esitab reisi eesmärgi tõendava dokumendi, võib keelduda viisa väljastamisest, kui on täitmata Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjade artiklis 36 (v.a selle lõikes 36.1.7) sätestatud tingimused või kui esinevad Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjade artiklis 16 nimetatud asjaolud.

1.3. Lepingu kohaldamisalasse kuuluvad viisad

Lepingu artikli 3 punktis d on määratletud „viisa“ kui „liikmesriigi või Aserbaidžaaani Vabariigi väljastatud luba liikmesriigi territooriumilt läbisõiduks või liikmesriigi territooriumil kavatsatud viibimiseks kokku kuni 90 päeva 180 päeva jooksul alates esimesest sisenemisest liikmesriigi või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumile.“

Lepingu kohane lihtsustus kehtib kõigi liikmesriikide territooriumil kehtivate ühtsete viisade ja piiratud territoriaalse kehtivusega viisade suhtes⁸.

Lepingu lihtsustusi kohaldatakse kõigi Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjade peatükis 5 määratletud viisade suhtes.

1.4. Viisa alusel riigis viibimise kestuse arvutamine

Schengeni piirieskirjades⁹ on lühiajalise viibimise mõiste määratletud järgmiselt: „90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, mis tähendab igale viibimispäevale eelneva 180-päevase ajavahemiku arvestamist“.

⁶ ELT L 105, 13.4.2006, lk 1, viimati muudetud määrusega (EL) nr 610/2013, ELT L 182, 29.6.2013, lk 1.

⁷ Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjad võeti vastu Aserbaidžaaani Vabariigi 2. juuli 2013. aasta seadusega nr 713-IVQ ning need jõustusid 1. augustil 2013.

⁸ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 810/2009 (millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1)) artiklid 2, 24 ja 25.

See määratlus kehtib kooskõlas lepinguga ka Aserbaidžani Vabariigi väljastatud lühiajaliste viisade kohta.

Sisenemiskuupäevaks loetakse liikmesriikide territooriumil viibimise esimene päev ja väljumiskuupäevaks liikmesriikide territooriumil viibimise viimane päev. Väljend „mis tahes” osutab sellele, et kohaldatakse liikuvat 180-päevast võrdlusperioodi ning et vaadeldakse liikmesriikide territooriumil viibimise kõiki päevi viimase 180 päeva jooksul, et kontrollida, kas nõue, mille kohaselt on liikmesriigi territooriumil lubatud viibida 90 päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul, on endiselt täidetud. See tähendab, et kui liikmesriikide territooriumil ei ole viibitud katkematu 90-päevase ajavahemiku jooksul, on lubatud uus kuni 90-päevane viibimine.

Määratlus jõustus 18. oktoobril 2013. Lühiajalise viibimise kalkulaatori, millega saab arvutada uute eeskirjade kohaselt lubatud viibimisaja, leiate internetist aadressil: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Näide viibimise kestuse arvutamisest uue määratluse alusel.

Üheaastase (18.4.2014–18.4.2015) mitmekordse viisaga isik siseneb liikmesriikide territooriumile esimest korda 19. aprillil 2014 ja viibib seal 3 päeva. 18. juunil 2014 siseneb ta uuesti ja viibib 86 päeva. Milline on olukord konkreetsetel kuupäevadel? Millal võib nimetatud isik uuesti liikmesriikide territooriumile siseneda?

11. septembri 2014 seisuga on isik viimase 180 päeva jooksul (16.3.2014–11.9.2014) viibinud liikmesriikide territooriumil 3 päeva (19.–21.4.2014) pluss 86 päeva (18.6.2014–11.9.2014) ehk kokku 89 päeva. Viibimise lubatud kestust ei ole ületatud. Isik võib liikmesriikide territooriumil viibida veel ühe päeva.

16. oktoobri 2014 seisuga võib isik liikmesriikide territooriumile siseneda ja viibida seal veel 3 päeva (16. oktoobril 2014 ei võeta enam arvesse viibimist 19. aprillil 2014, sest see jääb 180päevasest ajavahemikust välja); 17. oktoobril 2014 ei võeta enam arvesse viibimist 20. aprillil 2014, sest see jääb 180päevasest ajavahemikust välja, jne.

15. detsembri 2014 seisuga võib isik liikmesriikide territooriumile siseneda veel 86 päevaks, kuna 15. detsembril 2014 ei võta enam arvesse viibimist 18. juunil 2014, mis jääb 180päevasest ajavahemikust välja; 16. detsembril 2014 ei võeta enam arvesse viibimist 19. juunil 2014 jne.

1.5. Olukord seoses liikmesriikidega, kes Schengeni *acquis*'d veel täielikult ei kohalda, liikmesriikidega, kes ei osale ELi ühises viisapoliitikas, ja assotsieerunud riikidega.

Liiduga 2004. aastal (Tšehhi Vabariik, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia), 2007. aastal (Bulgaaria ja Rumeenia) ja 2013. aastal (Horvaatia) ühinenud liikmesriikide suhtes kohaldatakse lepingut alates selle jõustumisest.

Bulgaaria, Horvaatia, Küpros ja Rumeenia ei rakenda Schengeni *acquis*'d veel täielikult. Nad annavad endiselt välja oma riigi viisasid, mis kehtivad ainult nende territooriumil. Kui need liikmesriigid on Schengeni *acquis*' täielikult rakendanud, hakkavad nad lepingut kohaldama.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 610/2013 (ELT L 182, 29.6.2013, lk 1).

Kuni nendes liikmesriikides Schengeni *acquis'* täieliku rakendamise kuupäevani reguleeritakse küsimusi, mida leping ei hõlma, siseriiklike õigusaktidega. Alates sellest kuupäevast kohaldatakse lepinguga reguleerimata küsimuste suhtes Schengeni eeskirju ja siseriiklikke õigusakte.

Bulgaaria, Horvaatia, Küpros ja Rumeenia võivad lubada lühiajalist viibimist oma territooriumil Schengeni riikide, Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni osaliste riikide ja assotsieerunud riikide väljastatud elamislubade, D-viisade ja lühiajaliste viisade alusel¹⁰.

Vastavalt 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu (kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta ühispiiridel) rakendamise konventsiooni artiklile 21 peavad kõik Schengeni riigid tunnustama üksteise pikaajalisi viisasid ja elamislube ning võimaldama nende alusel lühiajalist viibimist oma territooriumil. Need riigid tunnustavad assotsieerunud riikide ning assotsieerunud riigid tunnustavad Schengeni liikmesriikide elamislube, D-viisasid ja lühiajalisi viisasid ning võimaldavad nende alusel oma territooriumile sisenemist ja seal lühiajalist viibimist.

Lepingut ei kohaldata Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes, kuid selles on esitatud ühisdeklaratsioonid, milles soovitakse nimetatud liikmesriikidel sõlmida Aserbaidžaaani Vabariigiga kahepoolne viisalihtsustusleping.

Kuigi Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits on ühinenud Schengeni koostööga, ei ole nad seotud käesoleva lepinguga. Leping sisaldab ühisdeklaratsiooni, mille kohaselt on soovitatav, et need Schengeni lepinguga ühinenud riigid sõlmiksid Aserbaidžaaani Vabariigiga viivitamatult kahepoolse viisalihtsustuslepingu.

Viisalihtsustusleping Aserbaidžaaani Vabariigi valitsuse ja Norra Kuningriigi valitsuse vahel kirjutati alla 3. detsembril 2013 ja see jõustus 1. juunil 2015. Viisalihtsustusleping Aserbaidžaaani Vabariigi valitsuse ja Šveitsi Föderaalnõukogu vahel kirjutati alla 10. oktoobril 2016 ja see jõustus 1. aprillil 2017. Peale selle jõustus 15. veebruaril 2017 Aserbaidžaaani Vabariigi valitsuse ja Liechtensteini Vürstiriigi valitsuse vaheline leping „Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingus“ nimetatud õigusnormide vastastikkuse kohaldamise kohta.

1.6. Leping ja kahepoolsed lepingud

Lepingu artiklis 13 on sätestatud:

„Käesolev leping on jõustumisest alates ülimuslik üksikute liikmesriikide ja Aserbaidžaaani Vabariigi vahel sõlmitud kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete suhtes, niivõrd kui need hõlmavad käesolevas lepingus käsitletud küsimusi.“

Lepingu jõustumise kuupäevast alates ei kohaldata enam neid liikmesriikide ja Aserbaidžaaani Vabariigi vaheliste kahepoolsete lepingute sätteid, mis käsitlevad lepinguga

¹⁰ 15. mai 2014. aasta otsusega nr 565/2014/EL (mis jõustus 16. juunil 2014) lubatakse Bulgaarial, Horvaatial, Küprosel ja Rumeenial ühepoolset tunnustada vaid selliseid ühtseid lühiajalisi viisasid, mis kehtivad kaheks või korduvaks sisenemiseks, ning Schengeni riikide väljastatud pikaajalisi viisasid ja elamislube, samuti Bulgaaria, Horvaatia ja Rumeenia väljastatud oma riigi viisasid ja elamislube. Nimetatud viisasid tunnustatakse riigi viisaga võrdväärseks mitte ainult transiidi eesmärgil, vaid ka nende riikide territooriumil mis tahes 180päevase perioodi jooksul kuni 90päevase kavandatud viibimise puhul. Diplomaatiliste suhete puudumise tõttu jätab Küpros praegu Aserbaidžaaani passidega (v.a diplomaatiliste passidega) isikud 15. mai 2014. aasta otsuse nr 565/2014/EL sätetest välja.

reguleeritud küsimusi. Kooskõlas liidu õigusega tuleb liikmesriikidel kõrvaldada vastuolud oma kahepoolsete lepingute ja lepingu vahel.

Nende liikmesriikide suhtes, kellel on Aserbaidžaaani Vabariigiga sõlmitud kahepoolne leping või kokkulepe küsimustes, mida leping ei hõlma, näiteks teenistuspassi kasutajate viisanõudest vabastamine, kohaldatakse seda erandit ka pärast Euroopa Liidu sõlmitud viisalihtsustuslepingu jõustumist.

Järgmistel liikmesriikidel on Aserbaidžaaani Vabariigiga kahepoolne leping, mille kohaselt ei nõuta viisat Austria, Bulgaaria, Horvaatia, Ungari, Itaalia, Portugali, Rumeenia, Sloveenia, Läti ja Slovakkia teenistuspassi kasutajatelt¹¹.

Teenistuspassi kasutajad, kelle liikmesriik on vabastanud viisanõudest, võivad viisata reisida ainult selles liikmesriigis, mitte aga teistesse Schengeni liikmesriikidesse.

II. SUUNISED KONKREETSETE SÄTETE KOHTA

2.1. Uued eeskirjad, mida kohaldatakse kõigi viisataotlejate suhtes

Tähtis: Tuletame meelde, et allpool nimetatud lihtsustusi, mis käsitlevad viisatasu, viisataotluste menetlemise kestust, riigist lahkumist, kui dokumendid on kaotatud või varastatud, ning erandkorras viisa kehtivuse pikendamist, kohaldatakse kõikide viisataotlejate ja viisaomanike, sh näiteks turistide suhtes, kes on Aserbaidžaaani Vabariigi või lepinguga seotud liikmesriigi kodanik.

2.1.1. Viisataotluse menetlemise tasu

Lepingu artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Viisataotluste menetlemise tasu on 35 eurot.“

Vastavalt artikli 6 lõikele 1 võetakse viisataotluse menetlemise eest **35 euro** suurust tasu. Seda tasu kohaldatakse kõikide ELi ja Aserbaidžaaani viisataotlejate, sealhulgas turistide suhtes, kes taotlevad lühiajalist viisat, olenemata sisenemiste arvust.

Lepingu artikli 6 lõikes 2 on sätestatud:

2. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, on viisataotluse menetlemise tasu maksmisest vabastatud järgmistesse kategooriatesse kuuluvad isikud:

- (a) lähisugulased – abikaasa, lapsed (sealhulgas lapsendatud lapsed), vanemad (sealhulgas eestkostjad), vanavanemad ja lapselapsed, kes külastavad Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil seaduslikult elavaid Euroopa Liidu kodanikke, liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke, Euroopa Liidu kodanikke, kes elavad selles liikmesriigis, mille kodanikud nad on, või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke;*
- (b) ametlike delegatsioonide liikmed, sealhulgas alalised liikmed, kes osalevad liikmesriikidele, Euroopa Liidule või Aserbaidžaaani Vabariigile esitatud ametliku kutse alusel ametlikel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel või ametlikes*

¹¹ Vabastus viisanõudest kooskõlas nõukogu määruse 539/2001 artikli 4 lõikele 1.

vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsusvahelised organisatsioonid Aserbaidžaaani Vabariigi või mõne liikmesriigi territooriumil;

- (c) õpilased, üliõpilased, kraadiõppurid ja neid saatvad õpetajad, kelle reisi eesmärk on õppimine või koolitus, kaasa arvatud vahetusprogrammide ning teiste õpingutega seotud ürituste raames;*
- (d) puudega isikud ja vajaduse korral neid saatvad isikud; (NB! Selleks et viisataotlejad vabastataks viisa menetlemise tasust, tuleb neil esitada tõendid selle kohta, et mõlemad taotlejad kuuluvad sellesse kategooriasse. Juhul kui taotleja puue on ilmne (nt pime või ühe jalaga isik), on aktsepteeritav puude visuaalne tuvastamine viisat väljastavas konsulaaresinduses.*
Põhjendatud juhtudel võib taotluse esitada puudega isiku esindaja või eestkostja.)
- (e) rahvusvahelistest spordiüritustest osavõtjad ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad isikud; (NB! Poolehoidjaid saatjate hulka ei arvata)*
- (f) teadus-, kultuuri- või kunstiüritustel, sealhulgas ülikoolide ja muudes vahetusprogrammides osalevad isikud;*
- (g) isikud, kes on esitanud dokumendid, mis tõendavad kas vajadust reisida humanitaarsetel põhjustel, kaasa arvatud selleks, et saada kiiresti arstiabi (ning sellist isikut saatev isik), osaleda lähisugulase matusel või külastada raskelt haiget lähisugulast;*
- (h) kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad, kelle reisi eesmärk on koolitus, seminarid või konverentsid, kaasa arvatud vahetusprogrammide raames; (NB! Viisatasu maksmisest vabastuse saamiseks tuleb kõnealuse kategooria isikutel esitada tõend liikmesriigis või Aserbaidžaaani Vabariigis registreeritud kodanikuühiskonna organisatsiooni või kasumit mittetaotlevasse organisatsiooni kuulumise kohta — lepingu artikkel 4.)*
- (i) pensionärid; (NB! Selleks et sellesse kategooriasse kuuluv viisataotleja vabastataks viisa menetlemise tasust, tuleb tal esitada tõend selle kohta, et ta on pensionär. Kui reisi eesmärgiks on tasustatava töö tegemine, ei ole viisa menetlemise tasust vabastamine põhjendatud.)*
- (j) alla 12aastased lapsed;*
- (k) ajakirjanikud ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad tehnilised töötajad; (NB! Viisatasu maksmisest vabastuse saamiseks tuleb kõnealuse kategooria isikutel esitada tõend ajakirjanduse või meedia valdkonna kutseorganisatsiooni kuulumise kohta — lepingu artikkel 4.)*

Peale selle vabastavad ELi liikmesriigid eespool nimetatud isikutekategooriad lõivust täielikult. Lisaks võidakse viisaeeskirja artikli 16 lõike 4 alusel tasu mitte nõuda ka järgmiste kategooriate isikutelt:

- teadlased, kes reisivad Euroopa Liidus teadusliku uurimistegevuse eesmärgil vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. septembri 2005. aasta soovitusel 2005/761/EÜ;
- kuni 25 aasta vanused mittetulundusühingute esindajad, kes osalevad mittetulundusühingute korraldatud seminaridel, konverentsidel, spordi-, kultuuri- ja haridusüritustel.

Viisaeeskirja artikli 16 lõikes 6 on sätestatud: „Üksikjuhtudel võib võetavat viisatasu vähendada või selle nõudmisest loobuda, kui seda tehakse kultuuri- või spordihuvide, välispoliitika, arengupoliitika või muude oluliste üldiste huvide edendamiseks või humanitaarkaaluks.“

Viisaeeskirja artikli 16 lõikes 7 on sätestatud, et viisatasu võetakse eurodes, selle kolmanda riigi omavääringus või selles kolmandas riigis tavaliselt kasutatavas vääringus, kus taotlus esitatakse, ja see ei kuulu tagastamisele, välja arvatud juhtudel, kui taotlus on vastuvõetamatu või kui konsulaat ei ole pädev.

Selleks et vältida erinevusi, mis võivad kaasa tuua soodsama viisakohtlemise otsimise, peaksid liikmesriikide diplomaatilised ja konsulaaresindused Aserbaidžaaani Vabariigis püüdma tagada muus vääringus võetava viisatasu puhul kõigile Aserbaidžaaani viisataotlejatele sarnased viisatasud.

Ühtlasi vabastatakse ka Aserbaidžaaani Vabariigis vastavalt Aserbaidžaaani Vabariigi riigilõivuseaduse artikli 17 lõikele 2 lõivust järgmised välismaalaste kategooriad:

- riiklike delegatsioonide liikmed ja ametnikud;
- rahvusvaheliste humanitaarorganisatsioonide esindajad Aserbaidžaaani Vabariigis;
- isikud, kes õpivad või osalevad õppetegevuses riiklike programmide raames;
- riigikaitseküsimustes reisivad isikud.

ELi ja Aserbaidžaaani viisataotlejatele antakse tasutud viisalõivu vastu kviitung.

Lepingu artikli 6 lõikes 3 on sätestatud:

„3. Kui liikmesriik või Aserbaidžaaani Vabariik teeb viisade väljastamisel koostööd välise teenuseosutajaga, võib väline teenuseosutaja selle eest teenustasu võtta. Kõnealune tasu on proportsionaalne kuludega, mida väline teenuseosutaja on kandnud ülesannete täitmisel, ning ei tohi ületada 30 eurot. Liikmesriigid ja Aserbaidžaaani Vabariik säilitavad kõigile taotlejatele võimaluse esitada taotlus otse oma konsulaadis.“

Liidu puhul teostab väline teenuseosutaja toiminguid vastavalt viisaeeskirjale ning täielikult kooskõlas Aserbaidžaaani Vabariigi õigusaktidega.

Aserbaidžaaani Vabariigi puhul teostab väline teenuseosutaja toiminguid vastavalt viisaeeskirjale ning täielikult kooskõlas Aserbaidžaaani Vabariigi ja ELi liikmesriikide õigusaktidega.“

Mis puutub väliste teenuseosutajatega tehtava koostöö üksikasjadesse, siis viisaeeskirja artiklis 43 on sätestatud üksikasjalik teave nende ülesannete kohta.

2.1.2. Viisataotluste menetlemise kestus

Lepingu artiklis 7 on sätestatud:

„1. Liikmesriikide ja Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatilised ja konsulaaresindused otsustavad viisa väljastamise 10 kalendripäeva jooksul alates taotluse ja viisa väljastamiseks nõutavate dokumentide kättesaamise kuupäevast.“

2. *Viisataotluse kohta otsuse vastuvõtmise tähtaega võib üksikjuhtudel pikendada kuni 30 kalendripäevani, eelkõige juhul, kui viisataotlus tuleb põhjalikumalt läbi vaadata.*

3. *Kiireloomuliste juhtude puhul võib viisataotluse kohta otsuse vastuvõtmise tähtaega lühendada kahe tööpäevani või veelgi lühema ajani.“*

Otsus viisataotluse kohta tehakse üldiselt 10 kalendripäeva jooksul pärast vastuvõetavaks loetava taotluse esitamist.

Kõnealust ajavahemikku võib üksikjuhtudel pikendada kuni 30 kalendripäevani, eelkõige juhtudel, kui taotlust on vaja põhjalikumalt läbi vaadata, või seoses esindamisega, kui konsulteeritakse esindatava liikmesriigi ametiasutustega.

Tähtaja algus on hetk, kui taotlus on täielik, st kuupäev, kui saadud on viisataotlus ja kõik täiendavad dokumendid.

Nende diplomaatiliste ja konsulaaresinduste puhul, kus on kasutusel vastuvõtuaaja eelregistreerimise süsteem, üldiselt ei arvestata vastuvõtmise kulu ooteaega menetlemise aja sisse. Seda ja muid viisataotluse esitamisega seotud praktilisi küsimusi on käsitletud viisaeeskirjas (artikkel 9) ja Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjades.

„Kui taotlejalt nõutakse taotluse esitamiseks kohtumise kokkuleppimist, toimub see reeglina kahe nädala jooksul alates kuupäevast, mil kohtumist taotleti.“

Lepingu artikli 7 lõike 3 rakendamiseks tuleb võtta kohtumist kokku leppides arvesse viisataotleja osutatud võimalikku kiireloomulisust. Otsuse viisataotluse kohta otsuse tegemise tähtaja lühendamise kohta teeb konsulaartöötaja.

„Põhjendatud kiireloomulistel juhtudel [näiteks, kui viisat ei olnud võimalik varem taotleda asjaolude tõttu, mida taotlejal ei olnud võimalik ette näha], võib konsulaat lubada taotlejal esitada oma taotluse ilma kohtumiseta või korraldatakse kohtumine kohe.“

2.1.3. Riigist lahkumine isikut tõendavate dokumentide kaotamise korral

Lepingu artiklis 8 on sätestatud:

„Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikud, kes on oma isikut tõendavad dokumendid kaotanud või kellelt need on varastatud Aserbaidžaaani Vabariigi või liikmesriikide territooriumil viibides, võivad Aserbaidžaaani Vabariigi või liikmesriikide territooriumilt lahkuda ilma viisa või muu loata liikmesriikide või Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatiliste või konsulaaresinduste väljaantud kehtivate isikut tõendavate dokumentide alusel, mis võimaldavad neil piiri ületada.“

Isikut tõendavate dokumentide kaotamise korral piisab viisaomanikule piiri ületamiseks Aserbaidžaaani Vabariigist või Schengeni alalt lahkumiseks diplomaatiliste või konsulaaresinduste väljastatud kehtivast isikut tõendavast dokumendist. Vastuvõttev riik ei saa nõuda ei viisaomanikult ega konsulaaresinduselt mingeid täiendavaid dokumente, lube ega formaalsusi.

2.1.4. Viisa kehtivuse pikendamine erakorralistel asjaoludel

Lepingu artiklis 9 on sätestatud:

„Kui Euroopa Liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikel ei ole võimalik Aserbaidžaaani Vabariigi või liikmesriikide territooriumilt lahkuda viisale märgitud ajaks vääramatu jõu tõttu, pikendatakse nende viisa kehtivust ja/või lubatud riigis viibimise kestust nende

elukohariiki tagasipöördumiseks vajalikuks ajaks tasuta vastavalt Aserbaidžaaani Vabariigi või vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidele.“

Mis puutub võimalusse pikendada viisa kehtivusaega põhjendatud isiklike põhjuste korral, mille tõttu viisaomanik ei saa liikmesriigi territooriumilt lahkuda viisakleebisel märgitud kuupäevaks, kohaldatakse viisaeeskirja artiklit 33, tingimusel et see on kooskõlas lepinguga. Seepärast pikendatakse *vääramatu jõu või humanitaarkaalu* korral viisa tasuta.

Aserbaidžaaani Vabariigis kohaldatakse Aserbaidžaaani Vabariigis ajutise viibimise aja pikendamise puhul rände-eeskirju.

Välismaalaste Aserbaidžaaani Vabariigis ajutise viibimise aja pikendamise otsus on ametlik dokument, millega lubatakse välismaalastel Aserbaidžaaani Vabariigis ajutiselt viibida.

Välismaalased, kelle Aserbaidžaaani Vabariigis ajutise viibimise aega on pikendatud, võivad riigist lahkuda riiklike piiriületuspunktide kaudu, esitades passi või muu piiriületusdokumendi ja ajutise viibimise aja pikendamise otsuse.

2.2. Uued eeskirjad, mida kohaldatakse teatavate viisataotlejate kategooriate suhtes

2.2.1. Reisi eesmärki tõendavad dokumendid

Lepingu artikli 4 lõikes 1 loetletud kategooriatesse kuuluvad isikud peavad esitama ainult reisi eesmärki tõendavad dokumendid. Vastavalt artikli 4 lõikele 3 ei ole vaja esitada muud põhjendust, kutses ega kinnitust reisi eesmärgi kohta.

See ei tähenda siiski loobumist üldisest nõudest, mille kohaselt tuleb viisataotluse ja näiteks toimetulekuks vajalike vahendite kohta täiendavate dokumentide esitamiseks isiklikult kohale ilmuda; nimetatud nõue jääb kehtima.

Üksikjuhtudel, kui reisi eesmärki tõendava dokumendi ehtsuse kohta on kahtlusi, võidakse viisataotleja vastavalt viisaeeskirja artikli 21 lõikele 8 ja Aserbaidžaaani Vabariigi rände-eeskirjadele kutsuda täiendavale vestlusele saatkonda või konsulaati, kus talt võidakse küsida reisi tegelikku eesmärki või selgitada välja tema kavatsus tagasi pöörduda. Sellistel üksikjuhtudel võib viisataotleja esitada vabatahtlikult või erandjuhul konsulaartöötaja nõuda täiendavaid dokumente. See tava ei ole aga süstemaatiline ja seda kohaldatakse ühiskomitee järelevalve all.

Üldiselt esitatakse koos viisataotlusega lepingu artikli 4 lõikes 1 ettenähtud dokumendi originaal. Samas võib konsulaat alustada viisataotluse menetlemist ka faksi teel saadetud dokumentide ja dokumentide koopiade alusel. Esimese viisataotluse korral võib konsulaat nõuda ka originaaldokumendi esitamist ja nõuab selle esitamist neil üksikjuhtudel, kui tekib kahtlusi.

Lepingu artiklis 4 nimetatud kategooriatesse kuuluvatelt isikutelt (näiteks turistid) nõutakse ka edaspidi reisi eesmärki tõendavate dokumentide esitamist vastavalt üldeeskirjadele. Sama kehtib dokumentide suhtes, millega tõendatakse vanemate nõusolekut alla 18aastaste laste reisimiseks.

Nende küsimuste suhtes, mida käesolev leping ei hõlma, näiteks reisidokumentide tunnustamine, tagasipöördumistagatis ning piisavate elatusvahendite olemasolu, kohaldatakse Schengeni eeskirju ja siseriiklikke õigusakte.

„Artikkel 4. Reisi eesmärki tõendavad dokumendid

1. *Järgmistesse kategooriatesse kuuluvate liidu ja Aserbaidžaaani Vabariigi kodanike puhul piisab, kui teise lepinguosalise territooriumile tehtava reisi eesmärgi tõendamiseks esitatakse järgmised dokumendid:*

(a) *lähisugulased: abikaasa, lapsed (sealhulgas lapsendatud lapsed), vanemad (sealhulgas eestkostjad), vanavanemad ja lapselapsed, kes külastavad Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil seaduslikult elavaid Euroopa Liidu kodanikke või liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke või Euroopa Liidu kodanikke, kes elavad selle liikmesriigi territooriumil, mille kodanikud nad on, või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke:*

– *vastuvõtva isiku kirjalik kutse;“*

Kutse esitaja allkirja ehtsust peab olema tõendanud tema elukohariigi pädev asutus vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Kutse kehtivus peaks olema pädevate asutuste poolt kinnitatud.

Seda sätet kohaldatakse ka diplomaatiliste esinduste ja konsulaatide töötajate sugulaste suhtes, kes kavatsevad kuni 90 päeva jooksul külastada oma pereliikmeid liikmesriikide või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil, kuid liikmesriigis seadusliku elamise ja perekondlike sidemete tõendamist nende puhul ei nõuta.

„(b) ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, ametlike delegatsioonide liikmetele, sealhulgas alalistele liikmetele, kes osalevad liikmesriikidele, Euroopa Liidule või Aserbaidžaaani Vabariigile esitatud ametliku kutse alusel ametlikel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel või ametlikes vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsusvahelised organisatsioonid Aserbaidžaaani Vabariigi või mõne liikmesriigi territooriumil:

– *liikmesriigi või Aserbaidžaaani Vabariigi pädeva asutuse või Euroopa Liidu institutsiooni kiri, millega kinnitatakse, et taotleja reisib tema delegatsiooni koosseisus või delegatsiooni alalise liikmena teise lepinguosalise territooriumile, et osaleda eespool nimetatud üritustel; sellega koos esitatakse ametliku kutse koopia;“*

Pädeva asutuse kirjas tuleb märkida taotleja nimi ning kinnitada, et ta on ametliku delegatsiooni liige ja osaleb teise lepinguosalise territooriumil toimuval ametlikul kohtumisel. Taotleja nimi ei pea olema ametlikul koosolekukutsel tingimata märgitud, kuigi seda võidakse nõuda, kui kutse on esitatud konkreetsele isikule.

Seda sätet kohaldatakse ametlike delegatsioonide liikmete suhtes olenemata passi liigist, mida nad kasutavad (teenistus- või tavapass).

„(c) ettevõtjad ja ettevõtlusorganisatsioonide esindajad:

– *vastuvõtva juriidilise isiku või äriühingu, organisatsiooni või sellise juriidilise isiku või äriühingu peakorteri või filiaali, Aserbaidžaaani Vabariigi või liikmesriigi riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse või Aserbaidžaaani Vabariigi või mõne liikmesriigi territooriumil peetava kaubandus- ja*

tööstusnäituse, konverentsi või sümposiooni korralduskomitee kirjalik kutse, mille on vastavalt riiklikule õigusele kinnitanud pädevad ametiasutused;“

Lisaks eelöeldule annab riiklik äriregister välja dokumendi, mis tõendab ettevõtlusorganisatsiooni olemasolu.

„(d) autojuhtide puhul, kes osutavad rahvusvahelisi kauba- ja reisijate veoteenuseid Aserbaidžaaani Vabariigi ja liikmesriikide territooriumite vahel sõidukiga, mis on registreeritud liikmesriikides või Aserbaidžaaani Vabariigis:

- rahvusvahelise autoveoga tegeleva Aserbaidžaaani Vabariigi äriühingu või veoettevõtjate üleriigilise ühenduse (liidu) või liikmesriikide veoettevõtjate üleriigiliste ühenduste kirjalik taotlus, milles on esitatud reise eesmärk, marsruut, kestus ja sagedus;“*

Kirjalikku taotlust välja andma pädev ühendus on autojuhi päritoluriigi riiklik ühendus. Liikmesriikide riiklike ühenduste piirkondlikud või muud filiaalid võivad samuti kirjalikke taotlusi välja anda.

„(e) õpilased, üliõpilased, kraadiõppes osalevad isikud ja neid saatvad õpetajad, kelle reisi eesmärk on õppimine või koolitus, kaasa arvatud vahetusprogrammide ning muude õpingutega seotud ürituste raames:

- vastuvõtva ülikooli, akadeemia, instituudi, kolledži või kooli väljastatud tõend koolitusasutusse vastuvõtmise kohta või nende asutuste kirjalik kutse või (üli)õpilaspilet või tõend koolituse kohta, milles osaletakse;“*

Üliõpilaspilet on reisi eesmärki tõendava dokumendina vastuvõetav üksnes juhul, kui selle on väljastanud vastuvõttev ülikool, kolledž või kool, kus õpingud toimuvad või koolitust pakutakse.

„(f) isikud, kes osalevad teadus-, akadeemilisel, kultuuri- või kunstiüritustel, sealhulgas ülikoolide ja muudes vahetusprogrammides:

- korraldava organisatsiooni kirjalik kutse nendel üritustel osalemiseks;“*

„(g) ajakirjanikud ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad tehnilised töötajad:

- kutseorganisatsiooni või taotleja tööandja väljastatud tõend või muu dokument, millega tõendatakse, et asjaomane isik on kutseline ajakirjanik, ning milles on märgitud, et reisi eesmärk on ajakirjandusliku tööülesande täitmine, või millega tõendatakse, et kõnealune isik on tehniline töötaja, kes saadab ajakirjanikku ametiülesannete täitmisel;“*

Sellesse kategooriasse ei kuulu vabakutselised ajakirjanikud ja nende abilised.

Esitada tuleb ajakirjanike kutseorganisatsiooni või viisataotleja tööandja poolt välja antud tõend või dokument selle kohta, et viisataotleja on kutseline ajakirjanik või ametiülesandeid täitev saatev isik, millega tõendatakse, et reisi eesmärk on ajakirjandusliku tööülesande täitmine või abistamine selliste tööülesannete täitmisel.

„(h) rahvusvahelistest spordiüritustest osavõtjad ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad isikud:

- vastuvõtva organisatsiooni, pädeva asutuse, liikmesriigi või Aserbaidžani Vabariigi üleriigilise spordialaliidu või Aserbaidžani Vabariigi või liikmesriigi olümpiakomitee kirjalik kutse;“

Rahvusvaheliste spordiürituste puhul võivad saatvate isikute nimekirja kuuluda ainult sportlast saatvad isikud, kes täidavad ametiülesandeid: treenerid, massöörid, mänedžer, meditsiinitöötajad ja spordiklubi juhataja. Poolehoidjaid saatjate hulka ei arvata.

„(i) sõpruslinnade ametlikest vahetusprogrammidest osavõtjad:

- nende linnade linnavalitsuse juhi kirjalik kutse;

Selliseks linna või muu kohaliku omavalitsusüksuse juhiks või linnapeaks, kes on pädev väljastama kirjalikku kutset, on selle linna linnapea või kohaliku omavalitsusüksuse juht, kus toimub sõpruslinnade või muude partneromavalitsuste üritus. See kategooria hõlmab vaid ametlikku partnerlust.

„(j) isikud, kes külastavad riiki meditsiinilistel põhjustel, ja isikud, kes peavad neid saatma:

- meditsiinasutuse ametlik dokument, millega tõendatakse nii arstiabi vajadust vastavas meditsiinasutuses kui ka saatva isiku vajadust, ning tõend, et piisavad rahalised vahendid ravi eest tasumiseks on olemas;“

Esitatakse meditsiinasutuse välja antud dokument, millega tõendatakse kolme asjaolu: arstiabi tuleb osutada vastavas meditsiinasutuses, saatev isik on vajalik ning tõend, et piisavad rahalised vahendid ravi eest tasumiseks (nt ettemaksutõend) on olemas.

„(k) kutsealade esindajad, kes osalevad rahvusvahelisel näitusel, konverentsil, sümposiumil, seminaril või muul samalaadsel üritusel, mida peetakse mõne liikmesriigi või Aserbaidžani Vabariigi territooriumil:

- vastuvõtva organisatsiooni kirjalik kutse, millega tõendatakse, et asjaomane isik osaleb kõnealusel üritusel;

(l) kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad, kelle reisi eesmärk on koolitus, seminarid ja konverentsid, kaasa arvatud vahetusprogrammide raames:

- vastuvõtva organisatsiooni kirjalik kutse, kinnitus, et isik esindab kodanikuühiskonna organisatsiooni, ja riigi õigusaktide kohaselt vastavast registrist väljastatud riigi ametiasutuse tõend asjaomase organisatsiooni asutamise kohta;“

Esitada tuleb kodanikuühiskonna organisatsiooni väljastatud dokument, mis kinnitab, et taotleja esindab kõnealust organisatsiooni.

Leping ei hõlma kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmeid.

„(m) sugulased, kes osalevad matusetseremoonial:

- surma fakti tõendav ametlik dokument ning taotleja ja maetava omavahelist perekondlikku või sugulust tõendav dokument;”*

(n) isikud, kes külastavad sõjaväelaste ja tsiviilisikute matmispaiku:

- haa olemasolu ja säilimist ning taotleja ja maetu omavahelist perekondlikku või muud seost tõendav ametlik dokument.“*

Lepingus ei ole nimetatud, millise riigi ametiasutus peaks eespool nimetatud ametliku dokumendi välja andma – kas riik, kus asub matmispaik, või riik, kus elab hauaplatsi külastada sooviv isik. Seega peaks olema vastuvõetav mõlema riigi pädeva asutuse väljastatud ametlik dokument.

Esitada tuleb haa olemasolu ja säilimist tõendav ametlik dokument ning taotleja ja maetu omavahelist perekondlikku seost või sugulust tõendav dokument.

Tähtis: Lepinguga ei looda kirjalikke taotlusi esitavate füüsiliste ja juriidiliste isikute jaoks uusi vastutust käsitlevaid eeskirju. Valetaotluste esitajate suhtes kohaldatakse asjakohaseid ELi ja riiklikke õigusakte.

2.2.2. Mitmekordsete viisade väljastamine

Viisataotlejale, kes reisib sageli liikmesriikide või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumile, võidakse anda välja mitmekordne lühiajaline viisa, kui tema liikmesriikides viibimise kogukestus ei ületa 90 päeva 180 päeva jooksul.

Lepingu artiklis 5 on sätestatud:

„1. Liikmesriikide ja Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatilised ja konsulaaresindused väljastavad 5aastase kehtivusajaga mitmekordseid viisasid järgmistesse kategooriatesse kuuluvatele kodanikele:

- (a) abikaasa, alla 21aastased või ülalpeetavad lapsed (sealhulgas lapsendatud lapsed), vanemad (sealhulgas eestkostjad), kes külastavad Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil seaduslikult elavaid Euroopa Liidu kodanikke või liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke või Euroopa Liidu kodanikke, kes elavad selle liikmesriigi territooriumil, mille kodanikud nad on, või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil elavaid Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikke;*
- (b) ametlike delegatsioonide alaliste liikmete puhul, kes osalevad korrapäraselt liikmesriikidele, Euroopa Liidule või Aserbaidžaaani Vabariigile esitatud ametliku kutse alusel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel või vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid Aserbaidžaaani Vabariigi või mõne liikmesriigi territooriumil.*

Erandina esimesest lausest, kui sageli või regulaarselt reisimise vajadus või kavatsus on selgelt piiritletud lühema ajavahemikuga, piiratakse mitmekordse viisa kehtivusaeg sama ajavahemikuga, eelkõige:

- punktis a osutatud isikute puhul, kui seaduslikult liikmesriigis elavale Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikule või seaduslikult Aserbaidžaaani Vabariigis elavale liikmesriigi kodanikule väljastatud seadusliku elamisloa kehtivusaeg;*
- punktis b osutatud isikute puhul, kui nende ametlike delegatsioonide alaliseks liikmeks oleku aeg*

on vähem kui viis aastat.“

Võttes arvesse nendesse kategooriatesse kuuluvate isikute tööalast staatust või perekondlikku suhet liikmesriikide territooriumil seaduslikult elava Aserbaidžaaani Vabariigi kodanikuga, Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil seaduslikult elava ELi kodanikuga või ELi kodanikuga, kes elab samas liikmesriigis, mille kodakondsus tal on, on põhjendatud väljastada neile mitmekordne viisa, mille kehtivusaeg on viis aastat, või kui nende ametiaeg või riigis viibimise luba kehtib vähem kui viis aastat, siis mitmekordne viisa, mille kehtivusaeg on piiratud selle ajavahemikuga.

Lepingu artikli 5 lõike 1 punktiga a hõlmatud isikud peavad tõendama, et kutse esitaja elab liikmesriigis seaduslikult.

Lepingu artikli 5 lõike 1 punktiga b hõlmatud isikute puhul tuleks tõendada nende tööalast staatust ja volituste tähtaega.

Seda sätet ei kohaldata nende lepingu artikli 5 lõike 1 punktiga b hõlmatud isikute suhtes, kes on lepinguga viisanõudest vabastatud, st nad kasutavad diplomaatilist passi.

Juhtudel, kui sageli või korrapäraselt reisimise vajadus või kavatsus on selgelt piiritletud lühema ajavahemikuga, piiratakse mitmekordse viisa kehtivusaeg selle ajavahemikuga.

„2. Liikmesriikide ning Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatilised ja konsulaaresindused väljastavad üheaastase kehtivusajaga mitmekordseid viisasid järgmistesse kategooriatesse kuuluvatele kodanikele, tingimusel et neile on varasema aasta jooksul väljastatud vähemalt üks viisa, et nad on seda kasutanud vastavalt külastatava riigi riiki sisenemist ja riigis viibimist reguleerivatele õigusaktidele:

(a) üliõpilased ja kraadiõppurid, kes reisivad korrapäraselt õppimise või koolituse eesmärgil, kaasa arvatud vahetusprogrammide raames;

(b) ajakirjanikud ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad tehnilised töötajad;

(c) sõpruslinnade ametlikest vahetusprogrammidest osavõtjad;

(d) autojuhid, kes osutavad rahvusvahelisi kauba- ja reisijate veoteenuseid Aserbaidžaaani Vabariigi ja liikmesriikide territooriumite vahel sõidukiga, mis on registreeritud liikmesriikides või Aserbaidžaaani Vabariigis;

(e) isikud, kes peavad meditsiinilistel põhjustel külastama riiki korrapäraselt ja isikud, kes peavad neid saatma;

(f) rahvusvahelisel näitusel, konverentsil, sümposiumil, seminaril või muul samalaadsel üritusel osalevad kutsealade esindajad, kes reisivad korrapäraselt Aserbaidžaaani Vabariiki või liikmesriikidesse;

(g) kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad, kes reisivad korrapäraselt Aserbaidžaaani Vabariiki või liikmesriikidesse, et osaleda koolitusel, seminaridel või konverentsidel, kaasa arvatud vahetusprogrammide raames;

(h) teadus-, kultuuri- või kunstiiüritustel, sealhulgas ülikoolide ja muudes vahetusprogrammides osalevad isikud, kes reisivad korrapäraselt Aserbaidžaaani Vabariiki või liikmesriikidesse;

(i) rahvusvahelistest spordiüritustest osavõtjad ja neid saatvad ametiülesandeid täitvad isikud;

(j) ametlike delegatsioonide liikmed, kes osalevad korrapäraselt liikmesriigile, Euroopa Liidule või Aserbaidžaaani Vabariigile esitatud ametliku kutse alusel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel või vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid Aserbaidžaaani Vabariigi või mõne liikmesriigi territooriumil;

(k) ettevõtjad ja ettevõtete esindajad, kes korrapäraselt reisivad Aserbaidžaaani Vabariiki või liikmesriikidesse.

Erandina esimesest lausest, kui sageli või regulaarselt reisimise vajadus või kavatsus on selgelt piiritletud lühema ajavahemikuga, piiratakse mitmekordse viisa kehtivusaeg sama ajavahemikuga.“

Kui eespool nimetatud kategooriatesse kuuluval isikul, kellele on eelmise aasta (12 kuu) jooksul antud vähemalt üks viisa ja kes on kasutanud seda kooskõlas sihtriigi (sihtriikide) riiki sisenemist ja seal viibimist käsitlevate õigusaktidega (näiteks ta ei ole ületanud lubatud viibimisaega), on põhjust taotleda mitmekordset viisat, antakse talle üldjuhul üheaastase kehtivusajaga mitmekordne viisa.

Juhul kui üheaastase kehtivusega viisa väljastamine ei ole põhjendatud (näiteks kui vahetusprogrammi kestus on alla aasta või kui isikul puudub vajadus reisida terve aasta jooksul), kuid muud viisa saamise tingimused on täidetud, antakse lühema kui aastase kehtivusajaga viisa.

3. *Liikmesriikide ning Aserbaidžaaani Vabariigi diplomaatilised ja konsulaaresindused annavad välja vähemalt kaheaastase ja maksimaalselt viieaastase kehtivusajaga mitmekordseid viisasid käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud isikutele, tingimusel et nad on eelneva kahe aasta jooksul kasutanud üheaastase kehtivusajaga mitmekordset viisat vastavalt külastatava riigi riiki sisenemist ja riigis viibimist reguleerivatele õigusaktidele, välja arvatud juhul, kui sageli või regulaarselt reisimise vajadus või kavatsus on selgelt piiritletud lühema ajavahemikuga, millisel juhul piiratakse mitmekordse viisa kehtivusaeg sama ajavahemikuga.*

4. *Käesoleva artikli lõigetes 1–3 nimetatud isikud võivad viibida liikmesriikide või Aserbaidžaaani Vabariigi territooriumil 180 päeva jooksul kokku kuni 90 päeva.“*

Lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud kategooriatesse kuuluvatele isikutele väljastatakse 2–5aastase kehtivusajaga mitmekordne viisa, tingimusel et nad on eelneva kahe aasta (24

kuu) jooksul kasutanud kaht üheaastase kehtivusajaga mitmekordset viisat vastavalt külastatud riigi (riikide) riiki sisenemist ja riigis viibimist reguleerivatele õigusaktidele ning et mitmekordse viisa taotlemise põhjused endiselt kehtivad. Tuleb märkida, et 2–5aastase kehtivusajaga viisa väljastatakse vaid viisataotlejale, kellele eelneva kahe aasta jooksul on antud kaks aastase (mitte lühema) kehtivusajaga viisat, ja kes on kasutanud neid kooskõlas sihtriigi (sihtriikide) riiki sisenemist ja seal viibimist käsitlevate õigusaktidega. Diplomaatilised ja konsulaaresindused otsustavad viisa kehtivusaja (2–5 aastat) konkreetse viisataotluse läbivaatamise tulemusel.

Viisataotlejale, kes ei ole varem väljastatud viisat kasutanud, ei pea mitmekordset viisat väljastama.

2.2.3. Diplomaatilise passi kasutajad

Lepingu artiklis 10 on sätestatud:

„1. Euroopa Liidu ja Aserbaidžani Vabariigi kodanikud, kellel on kehtiv diplomaatiline pass, võivad Aserbaidžani Vabariigi või liikmesriikide territooriumile siseneda või nendest läbi sõita ilma viisata.

2. Lõikes 1 nimetatud isikud võivad Aserbaidžani Vabariigi või liikmesriigi territooriumil viisavabalt viibida 180 päeva jooksul kuni 90 päeva.“

Leping ei hõlma diplomaatide liikmesriikidesse lähetamise menetlusi. Selle suhtes kohaldatakse tavapärast akrediteerimismenetlust.

III. KOOSTÖÖ REISIDOKUMENTIDE VALDKONNAS

Lepingule lisatud ühisdeklaratsioonis on lepinguosalisel kokku leppinud, et lepingu artikli 12 alusel loodud ühiskomitee hindab kummagi lepinguosalise reisidokumentide turvaseme mõju lepingu toimimisele. Sellega seoses on lepinguosalisel kohustunud teineteist korrapäraselt teavitama meetmetest, mida on võetud selleks, et vältida mitme reisidokumendi väljastamist ühele inimesele ja arendada reisidokumentide turvalisuse tehnilisi aspekte, samuti meetmetest, mida on võetud seoses reisidokumentide väljastamise isikustamisega.

IV. STATISTIKA

Selleks et lepingu kohaselt loodud ühiskomitee saaks lepingu täitmist tõhusalt jälgida, tuleks liikmesriikide diplomaatilistel ja konsulaaresindustel esitada komisjonile iga kuue kuu järel, võimaluse korral iga kuu kohta eraldi, statistilised andmed, mis käsitlevad võimaluse korral eelkõige järgmist:

- viisa väljastamisest keeldumiste arv;
- väljastatud mitmekordsete viisade arv;
- väljastatud mitmekordsete viisade kehtivusaeg;
- tasuta väljastatud viisade arv.
